

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 33/09-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. januára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť G. M., Francúzsko, zastúpeného advokátom JUDr. J. G., B., pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 To 302/08 z 9. októbra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť G. M. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2008 doručená sťažnosť G. M., Francúzsko (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. G., B., pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 302/08 z 9. októbra 2008.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplýva:

„Krajský súd v Banskej Bystrici, dňa 09. 10. 2008 sp. zn. 2 To 302/08 rozhodol na neverejnom zasadnutí o sťažnosti Okresného prokurátora v Rimavskej Sobote proti Uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 1 T 58/2008 zo dňa 28. 08. 2008 tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušuje Uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 1 T 58/08 zo dňa 28. 08. 2008 a ukladá okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Podľa § 79 ods. 2 Tr. por. obž. G. M. ... - sťažovateľa naďalej ponechal Krajský súd v Banskej Bystrici vo väzbe.

Za podstatné považujem uviesť, že na hlavnom pojednávaní dňa 28. 08. 2008 som ja sťažovateľ G. M., vzniesol námietku miestnej príslušnosti Okresného súdu Rimavská Sobota s odôvodnením, že v obvode tohto súdu som nebýval, nepracoval ani sa nezdržiaval. Trestný čin mal vyjsť najavo v Českej republike v H., pričom skutok ktorý sa mi kladie za vinu mal byť spáchaný v meste N. vo Francúzsku. Námietkou takto vznesenou som zároveň vyslovil, že bolo porušené v tejto súvislosti moje základné právo na zákonného sudcu s ktorého dôvodu týmto zákonným sudcom nemôže byť konajúci sudca Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 1 T 58/2008.

Chcem uviesť, že vo Francúzsku bývam už 8 rokov, teda sa tam aj zdržiavam a za posledné 4 roky som tam aj poberal sociálne dávky v nezamestnanosti. Bol som tam zamestnaný ako robotník. Bývam tam spolu so svojou rodinou, lebo mi bol v N. pridelený sociálny byt. Len pre úplnosť by som chcel povedať, že nie je pravdou, že som sa v prípravnom konaní vyhýbal trestnému stíhaniu tak, že som sa zdržiaval vo Francúzsku. Vo Francúzsku som bol skôr ako začalo trestné stíhanie, aj ako sa stal skutok pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie proti mne. Mojou adresou a to ešte pred začatím trestného stíhania bola adresa: ..., Francúzsko. Z uvedeného vyplýva, že na vyššie uvedenej adrese som sa zdržiaval skôr, ako začal vyšetrovateľ ÚJKP OR PZ Rimavská Sobota proti mne trestné stíhanie ČVS: ORP-300/OVK-RS-2005 zo dňa 19. 08. 2005 a to zrejme v dôsledku oznámenia poškodenej na polícii v H. v Českej republike...

V zmysle § 17 ods. 1 Tr. por. konanie vykonáva súd, v obvode ktorého bol trestný čin

spáchaný.

V zmysle § 17 ods. 3 Tr. por. ak miesto činu nemožno zistiť alebo bol čin spáchaný v cudzine, konanie vykonáva súd, v ktorého obvode obvinený býva, pracuje alebo sa zdržiava, ak sa nedajú tieto miesta zistiť alebo sú mimo územia Slovenskej republiky, konanie vykonáva súd, v ktorého obvode čin vyšiel najavo.

Som toho názoru, že ak som sa mal skutku dopustiť vo Francúzsku, teda v cudzine, tak toto konanie by mal vykonávať súd a mojím zákonným sudcom by mal byť sudca toho súdu v obvode ktorého bývam, pracujem alebo sa zdržiavam. Je zrejmé, že týmto súdom nemôže byť Okresný súd v Rimavskej Sobote a zákonným sudcom vo veci 1 T 58/2008 JUDr. K. S. - samosudca, pretože preukázateľne som ja sťažovateľ G. M. v obvode Okresného súdu Rimavská Sobota od jari 2004 nebol, nepracoval, ani sa nezdržiaval, naopak dokázateľne som bol a zdržiaval sa v meste N. vo Francúzsku...

Tvrdenie prokurátora, že miestna príslušnosť má byť založená na základe toho, že v obvode Okresného súdu v Rimavskej Sobote mám trvalé bydlisko administratívne evidované, považujem za nedôvodné nakoľko ustanovenie § 17 ods. 3 Tr. por. neuvádza, že miestne príslušný je súd, v obvode ktorého má obvinený trvalé bydlisko, ale v obvode ktorého býva, pracuje alebo sa zdržiava, teda ide o skutočný reálny pobyt obvineného a nie iba o administratívne prihlásenie bez reálneho bývania a pobytu...

Sťažovateľ G. M. ... prostredníctvom právneho zástupcu podáva zároveň návrh v zmysle § 52 ods. 2, 3 zák. č. 38/1993 Z. z. v platnom znení, tak aby Ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení uloženému orgánu, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa - Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby do rozhodnutia Ústavného súdu nálezom tento súd bezodkladne prepustil obžalovaného G. M. na slobodu.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„1) Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2To 302/08 zo dňa 09. 10. 2008 došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 48 ods. 1 Ústavy SR ako aj Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd

čl. 6 ods. 1 a Listiny základných práv a slobôd čl. 38 ods. 1.

2) Ústavný súd SR zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 2To 302/08 zo dňa 09. 10. 2008 a prikazuje, aby G. M. ... bol neodkladne prepustený z väzby na slobodu.

3) Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť G. M. trovy konania v sume 8 011,- Sk (osemtisícjedenásť) do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. G., B. “

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 tohto zákona návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy (aj podľa čl. 38 ods. 1 listiny) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že posudzovaná trestná vec vedená na Okresnom súde Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 1 T 58/08 nebola ešte tamojším súdom meritórne rozhodnutá.

Vychádzajúc z tohto zistenia sa ústavný súd pri prerokovaní sťažnosti riadil princípom subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto už citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva alebo slobody sa možno na ústavnom súde domáhať v prípade, ak nie je daná možnosť, aby túto ochranu poskytli všeobecné súdy.

Ústavný súd zastáva názor, že námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môžu byť ešte stále predmetom skúmania všeobecných súdov. Trestný poriadok totiž v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) výslovne ustanovuje, že dovolanie

(proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená) možno podať, ak vo veci rozhodol nepríslušný súd.

Vychádzajúc z uvedeného skutkového a právneho stavu ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že sťažovateľ má v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinné prostriedky na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania jeho argumentácie súdmi oprávnenými konať v jeho trestnej veci.

Za týchto okolností nie je daný (ústavný) dôvod, aby ústavný súd vstupoval v trestnej veci sťažovateľa do právomoci všeobecných súdov. Nevyužitie uvedených možností ochrany označených práv sťažovateľa nemožno nahrádzať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy). Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. III. ÚS 57/06, I. ÚS 130/07).

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej nastolenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2009